



## **ADDENDUM I bij Leidraad Financiële Sanctieregelgeving**

### **Veelgestelde vragen i.v.m. territoriale integriteit Oekraïne**

Versie 17 augustus 2022

---

**Directie Financiële  
Markten**

**Auteur**  
Team Sancties

Sancties@Minfin.nl  
www.minfin.nl

**Datum**  
17 augustus 2022

*Disclaimer: aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend. De teksten van de formele regelgeving zijn doorslaggevend.*

# Inhoudsopgave

<b>1. Veelgestelde vragen sanctieregels i.v.m. territoriale integriteit Oekraïne</b>	<b>3</b>
<b>1.1 Algemene vragen</b>	<b>3</b>
<b>1.2 Nationaliteit</b>	<b>5</b>
<b>1.3 Deposito's van meer dan EUR 100.000</b>	<b>6</b>
<b>1.4 Eigendom en zeggenschap</b>	<b>8</b>
<b>1.5 Betalingen</b>	<b>11</b>
<b>1.6 Dienstverlening aan gesanctioneerde partijen</b>	<b>12</b>
<b>1.7 Verschillende transacties en handelingen onder Verordening (EU) Nr. 833/2014</b>	<b>13</b>

# 1. Veelgestelde vragen sanctieregels i.v.m. territoriale integriteit Oekraïne

In dit Addendum bij de Leidraad Financiële Sanctieregelgeving worden veelgestelde vragen beantwoord over de actuele financiële sanctieregels als gevolg van het conflict tussen Rusland en Oekraïne. De vragen zien met name op de uitleg van (herziene geconsolideerde versies<sup>1</sup> van):

- Verordening (EU) Nr. 269/2014 van de Raad van 17 maart 2014 betreffende beperkende maatregelen met betrekking tot acties die de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen ([link](#)) (verder: Verordening (EU) Nr. 269/2014);
- Verordening (EU) Nr. 833/2014 van de Raad van 31 juli 2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren ([link](#)) (verder: Verordening (EU) Nr. 833/2014); en
- Verordening (EG) Nr. 765/2006 van de Raad van 18 mei 2006 betreffende beperkende maatregelen met het oog op de situatie in Belarus en de betrokkenheid van Belarus bij de Russische agressie tegen Oekraïne ([link](#)) (verder: Verordening (EG) Nr. 765/2006).

**De Europese Commissie publiceert regelmatig nieuwe Q&A's over de sancties in het licht van de Rusland-Oekraïne op de volgende website:**

[Sanctions adopted following Russia's military aggression against Ukraine | European Commission \(europa.eu\)](#)

**Het is aan te raden deze website regelmatig te raadplegen.**

Dit Addendum geeft antwoord op de meest gestelde vragen aan het Ministerie van Financiën als bevoegde autoriteit. Het Addendum is deels gebaseerd op de Q&A's van de Europese Commissie. Het Addendum wordt regelmatig bijgewerkt bijvoorbeeld als nieuwe Q&A's van de Europese Commissie daartoe aanleiding geven. **De tekst van de verordeningen waarop dit Addendum ziet en de uitleg daarover van de Europese Commissie zijn leidend.**

## 1.1 Algemene vragen

### Vraag A

**Wanneer is een partij gesanctioneerd?**

### Antwoord A

Een persoon of entiteit is zelfstandig gesanctioneerd als deze persoon of entiteit *als zodanig* is opgenomen in Bijlage 1 bij Verordening (EU) Nr. 269/2014 of Bijlage 1 bij Verordening (EG) Nr. 765/2006. Andere in de bijlagen genoemde geassocieerde entiteiten of dochterondernemingen daarvan zijn niet zelfstandig gesanctioneerd. Wel kunnen de sancties gevolgen hebben voor deze entiteiten en dochterondernemingen. Daarvoor wordt verwezen naar de volgende vragen en antwoorden.

**NIEUW (nadere toelichting):** Verder is het verboden specifieke transacties te verrichten met partijen opgenomen in de verschillende bijlages bij Verordening (EU) Nr. 833/2014 en Verordening (EG) Nr. 765/2006.

---

<sup>1</sup> In dit Addendum wordt bij verwijzing naar specifieke artikelen gebruikgemaakt van de nummering zoals gehanteerd in de Engelse taalversies van deze verordeningen.

## Vraag B

**Mag ik als Europees bedrijf of als Europees burger vanaf mijn Nederlandse of Europese bankrekening betalingen aan Russische personen of bedrijven met een Russische bankrekening verrichten?**

### Antwoord B

Er geldt *geen algemeen verbod* voor Europese burgers of bedrijven om betalingen aan Russische personen of bedrijven te verrichten. Het is echter wel belangrijk om bij het doen van een betaling te onderzoeken of u daarmee geen specifieke verboden schendt, bijvoorbeeld door geld ter beschikking te stellen aan een *gesanctioneerde* Russische of Wit-Russische partij (zoals bedoeld in Verordening (EU) Nr. 269/2014 of Verordening (EG) Nr. 765/2006) of een transactie doet die verboden is onder Verordening (EU) Nr. 833/2014 of Verordening (EG) Nr. 765/2006.

**NIEUW (nadere toelichting):** Het kan zijn dat deze betaling via een (Wit-)Russische bank loopt die zelfstandig is gesanctioneerd onder Verordening (EU) Nr. 269/2014<sup>2</sup> of via een (Wit-)Russische bank die niet zelfstandig is gesanctioneerd onder Verordening (EU) Nr. 269/2014, maar waarvan de aandeelhouders zijn gesanctioneerd onder Verordening (EU) Nr. 269/2014. Bij uitgaande betalingen geldt het volgende:

- *De ontvanger die niet zelf is gesanctioneerd houdt een bankrekening bij een zelfstandig gesanctioneerde bank of de transactie loopt via een zelfstandig gesanctioneerde bank:* Deze uitgaande betalingen mogen niet plaatsvinden. De bank van de betaler in Nederland dient deze transactie niet door te laten. Dit is ongeacht of de betaler in Nederland en ontvanger in (Wit-)Rusland zelf op de sanctielijst staan.
- *De ontvanger die niet zelf is gesanctioneerd houdt een bankrekening bij een bank die zelf niet is gesanctioneerd maar wel gesanctioneerde aandeelhouders heeft (bijvoorbeeld: JSC Alfa Bank) of de transactie loopt via een dergelijke bank:* Wij raden de banken in Nederland aan om dergelijke betalingen ook niet door te laten, aangezien hierbij ook niet kan worden uitgesloten dat de gelden ter beschikking worden gesteld aan de gesanctioneerde aandeelhouders.

## Vraag C

**Mag ik als Europees bedrijf of als Europese burger betalingen ontvangen van Russische personen of bedrijven?**

### Antwoord C

Er geldt *geen algemeen verbod* op het ontvangen van betalingen van (Wit-)Russische partijen. Indien de partij een gesanctioneerde partij is zoals bedoeld in Verordening (EU) Nr. 269/2014 of Verordening (EG) Nr. 765/2006 moet de betaling worden bevroren door de ontvangende bank in de EU (op grond van artikel 2 van deze verordeningen). Vrijgave van de betaling door ontheffing is mogelijk als de verordening daarvoor een grondslag biedt. Verder moeten kredietinstellingen artikel 5b van Verordening (EU) Nr. 833/2014 en artikel 1u van Verordening (EG) Nr. 765/2006 in acht nemen.

**NIEUW (nadere toelichting):** Het kan zijn dat deze betaling via een (Wit-)Russische bank loopt die zelfstandig is gesanctioneerd onder Verordening (EU) Nr. 269/2014<sup>3</sup> of via een (Wit-)Russische bank die niet zelfstandig is gesanctioneerd onder Verordening (EU) Nr. 269/2014, maar waarvan de aandeelhouders zijn gesanctioneerd onder Verordening (EU) Nr. 269/2014. Dan geldt het volgende:

- *Betaling via (Wit-)Russische bank die zelfstandig is gesanctioneerd:* de bank van de ontvanger van de gelden in Nederland mag deze betaling doorlaten,

<sup>2</sup> Of in geval van Wit-Rusland, onder Verordening (EG) Nr. 765/2006.

<sup>3</sup> Of in geval van Wit-Rusland, onder Verordening (EG) Nr. 765/2006.

maar moet de gelden bevroren zolang de (Wit-)Russische bank nog op de sanctielijst staat en kan deze gelden niet ter beschikking stellen aan de rekeninghouder/ontvanger. Dit is ongeacht of de betaler of ontvanger zelf gesanctioneerd zijn.

- *Betaling via (Wit-)Russische bank die niet zelfstandig gesanctioneerd is, maar wel gesanctioneerde aandeelhouders heeft:* indien de rekeninghouder bij de (Wit-)Russische bank niet zelf gesanctioneerd is, dan hoeft de bank van de ontvanger van de gelden in Nederland deze ontvangen gelden niet te bevroren, maar mag deze ter beschikking stellen aan de ontvanger. Dit is anders indien de ontvanger een gesanctioneerde partij is.

#### **Vraag D**

**Wat zijn standaard zaken waarvoor een ontheffing kan worden aangevraagd?**

#### **Antwoord D**

Welke ontheffingen mogelijk zijn is afhankelijk van het toepasselijke sanctieregime en de specifieke verordening. In de Verordening (EU) Nr. 269/2014, Verordening (EU) Nr. 833/2014 en Verordening (EG) Nr. 765/2006 is vrijgave van bevroren tegoeden onder voorwaarden mogelijk<sup>4</sup> voor bestedingen in het kader van bijvoorbeeld:

- Primaire levensbehoeften van een gesanctioneerde partij, zoals basisuitgaven als betalingen voor levensmiddelen, huur of hypotheek, medicijnen en medische behandeling
- Betaling van belastingen, verplichte verzekeringspremies en vergoedingen voor openbare nutsdiensten zoals gas, water, elektriciteit en telecommunicatie
- Kosten voor het aanhouden van rekeningen bij financiële instellingen
- Kosten van juridische dienstverlening
- Betaling van verplichtingen op basis van contracten of overeenkomsten die zijn gesloten of ontstaan vóór de sanctionering van de partij.

## **1.2 Nationaliteit**

#### **Vraag E**

**Valt een persoon onder de reikwijdte van het verbod van artikel 5b lid 1 van Verordening (EU) Nr. 833/2014<sup>5</sup> als deze persoon nu de Russische nationaliteit niet meer heeft, maar deze vroeger wel heeft gehad, of als deze persoon is geboren in Rusland?**

#### **Antwoord E**

Verordening (EU) Nr. 833/2014 spreekt van personen met de Russische nationaliteit of ingezetenen van Rusland. Voor wat betreft de nationaliteit, moet worden uitgegaan van het heden. Het is een toets naar het moment. Indien de betreffende persoon (aantoonbaar) afstand heeft gedaan van zijn/haar Russische nationaliteit, dan is het verbod niet van toepassing en mag deze persoon in beginsel meer dan EUR 100.000 aanhouden per kredietinstelling.<sup>6</sup> Ook indien een persoon geboren is in Rusland of de voormalige Sovjet Unie, maar momenteel (aantoonbaar) niet (meer) in het bezit is van de Russische nationaliteit en geen ingezetene van Rusland is, is het verbod niet van toepassing en mag deze persoon meer dan EUR 100.000 aanhouden per kredietinstelling.

---

<sup>4</sup> Zie onder meer artikelen 4 tot en met 6b van Verordening (EU) Nr. 269/2014, artikel 5c van Verordening (EU) Nr. 833/2014 en artikelen 1v en 3 van Verordening (EG) Nr. 765/2006.

<sup>5</sup> Een dergelijk verbod is tevens opgenomen in artikel 1u, lid 1, van Verordening (EG) Nr. 765/2006 ten aanzien van personen met de Wit-Russische nationaliteit.

<sup>6</sup> Andersom is natuurlijk ook denkbaar, dat een persoon de Russische nationaliteit verwerft en vanaf dat moment onder de reikwijdte van het verbod valt.

## **Vraag F**

### **Hoe om te gaan met een persoon die meerdere nationaliteiten heeft?**

#### **Antwoord F**

Personen met zowel de Russische nationaliteit als een nationaliteit (of tijdelijke of permanente verblijfsvergunning) van een land uit de European Economic Area of Zwitserland kunnen een hoger totaalsaldo aanhouden per kredietinstelling dan EUR 100.000.<sup>7</sup> Personen die, naast hun Russische nationaliteit, een tweede nationaliteit hebben van een land dat niet een land binnen de European Economic Area of Zwitserland is, vallen wel onder het verbod dat zij niet meer dan EUR 100.000 aan deposito's mogen aanhouden bij een kredietinstelling.

Als de kredietinstelling weet of redelijkerwijs had kunnen weten dat een klant met een nationaliteit (of tijdelijke of permanente verblijfsvergunning) van een land buiten de European Economic Area en niet zijnde Zwitserland tevens de Russische nationaliteit heeft, dan zal de kredietinstelling ten aanzien van deze persoon het verbod in artikel 5b lid 1 van Verordening (EU) Nr. 833/2014 in acht moeten nemen. Kredietinstellingen vragen naar de nationaliteiten van hun klanten bijvoorbeeld bij onboarding of nieuw cliëntonderzoek.

## **1.3 Deposito's van meer dan EUR 100.000**

### **Vraag G**

#### **Hoe wordt het totaalsaldo van deposito's<sup>8</sup> berekend in de volgende scenario's?**

- **Een inkomende betaling is groter dan EUR 100.000, maar zorgt niet voor een overschrijding van de EUR 100.000 limiet (door bijvoorbeeld een roodstand)**
- **Een inkomende betaling is een termijnbetaling onder een hypotheekovereenkomst of extra aflossing van de hypotheek.**

#### **Antwoord G**

Verordening (EU) nr. 833/2014 bevat een definitie van 'deposito'. Daaruit blijkt, kort gezegd, dat het gaat om een creditsaldo. In alle gevallen mag na bijschrijving van een nieuw bedrag het totale creditsaldo van de persoon of entiteit die onder het verbod valt, niet meer dan EUR 100.000 bedragen per kredietinstelling.

Het is aan de kredietinstelling om te beoordelen of een bepaald product onder de definitie van 'deposito' valt. De kredietinstelling stelt vast of de ontvangen betaling moet worden beschouwd als deposito of dat sprake is van een cashflow die na ontvangst wordt aangehouden als deposito. Indien een inkomende betaling is verricht uit hoofde van een contractuele verplichting van de klant richting de kredietinstelling maar niet kwalificeert als deposito (bijvoorbeeld een termijnbetaling of extra aflossing onder een hypothecaire geldlening, welk bedrag de klant vervolgens niet meer kan opeisen van de bank), dan hoeft deze betaling niet te worden meegerekend bij het beoordelen of de betreffende klant EUR 100.000 of meer aan deposito's aanhoudt bij deze kredietinstelling.

---

<sup>7</sup> Zij vallen onder de uitzondering van artikel 5b lid 2 van Verordening (EU) Nr. 833/2014 en artikel 1u lid 2 van Verordening (EG) 765/2006. Ten aanzien van deze personen geldt echter wel een meldplicht op grond van artikel 5g van Verordening (EU) Nr. 833/2014 en artikel 1z van Verordening (EG) Nr. 765/2006.

<sup>8</sup> Bedoeld in artikel 5b lid 1 van Verordening (EU) nr. 833/2014 van de Raad van 31 juli 2014 betreffende beperkende maatregelen naar aanleiding van de acties van Rusland die de situatie in Oekraïne destabiliseren en artikel 1u lid 1 van Verordening (EG) nr. 765/2006.

## Vraag H

**Moeten deposito's bij verschillende bankonderdelen binnen een bankengroep met elkaar worden verrekend?**

### Antwoord H

Bij het berekenen van het totaalsaldo aan deposito's dient te worden gekeken naar de totale waarde van de deposito's *per kredietinstelling*. Daarbij moet men uitgaan van deposito's gehouden bij alle bankonderdelen die onder dezelfde bankvergunning opereren.

**NIEUW (nadere toelichting):** In geval van deposito's aangehouden via een bijkantoor in een andere lidstaat, worden deze deposito's gerekend tot de totale waarde aan deposito's aangehouden bij de bank in het land van herkomst (die zijn bankvergunning heeft 'gepaspoort' naar de betreffende lidstaat).

## Vraag HA (NIEUW)

**Waar moeten banken jaarlijks een melding doen in de zin van artikel 5g van Verordening (EU) Nr. 833/2014 en hoe gaat dit in zijn werk?**

### Antwoord HA

Deze melding wordt gedaan bij De Nederlandsche Bank ('DNB'). De European Banking Authority (EBA) heeft een template ontwikkeld voor deze rapportage (zie [link](#)). Banken zijn niet verplicht om dit template te gebruiken, maar het wordt wel aangeraden. De Nederlandse Vereniging van Banken ('NVB') en DNB kunnen u nadere informatie geven over deze rapportage.

## Vraag HB (NIEUW)

**In de Q&A's van de Europese Commissie over artikel 5b van Verordening (EU) Nr. 833/2014 staat: "If the ultimate beneficial owner falls within the scope of Article 5b(1), so would the legal person owned." Moet een bank uitgaan van het begrip UBO zoals gedefinieerd in het Uitvoeringsbesluit Wwft 2018, waarbij een drempel van 25% van het (directe of indirecte) belang geldt?**

### Antwoord HB

De Europese Commissie heeft aan het ministerie van Financiën bevestigd dat artikel 5b van Verordening (EU) Nr. 833/2014 (en artikel 1u van Verordening (EG) Nr. 765/2006) alleen van toepassing is op – zoals het verbod zelf ook is geformuleerd – (Wit-)Russische onderdanen of natuurlijke personen die in (Wit-)Rusland verblijven, of van in (Wit-)Rusland gevestigde rechtspersonen, entiteiten of lichamen. Dat betekent strikt genomen dat entiteiten die in bezit zijn van voornoemde personen, entiteiten en lichamen alleen onder de reikwijdte van artikel 5b (of artikel 1u) vallen als deze ondernemingen ook in (Wit-)Rusland zijn gevestigd. Echter, door het omzeilingsverbod van artikel 12 van Verordening (EU) Nr. 833/2014 (en artikel 1m van Verordening (EG) Nr. 765/2006), moeten banken wel nader onderzoek doen wanneer het gaat om een deposito dat wordt gestort op een rekening van een entiteit die in bezit is van een (Wit-)Russische persoon, entiteit of lichaam.

Hieruit volgt volgens de Europese Commissie dat banken extra zorgvuldigheid moeten betrachten als het gaat om deposito's van klanten met een aandeelhouder in (Wit-)Rusland die meer dan 50% belang heeft, om te voorkomen dat artikel 5b (of artikel 1u) wordt omzeild. Hierbij moet worden gekeken naar het geaggregeerde indirecte belang.

De Europese Commissie geeft het volgende voorbeeld: indien bedrijf A voor 30% in handen is van een Russische inwoner en voor 70% van een entiteit in de EU,

maar die laatste weer voor 40% in handen is van een Russisch bedrijf, dan wordt bedrijf A voor 58% gehouden door Russische inwoners of entiteiten en valt bedrijf A daarmee onder de reikwijdte van artikel 5b.

Een bank moet bij de toepassing van artikel 5b dus uitgaan van een 50% geaggregeerd belang van (Wit-)Russische partijen in plaats van de drempel van 25% zoals opgenomen in de Uitvoeringsbesluit Wwft 2018.

## **1.4 Eigendom en zeggenschap**

### **Vraag I**

**Als er meerdere gesanctioneerde aandeelhouders zijn van een Nederlands bedrijf, moet ik dan bij berekenen van eigendom de verschillende aandeelpercentages optellen en bij welk percentage wordt uitgegaan van eigendom en zeggenschap?**

### **Antwoord I**

Bij het beoordelen of sprake is van eigendom van gesanctioneerde partijen in een Nederlands bedrijf, moeten de (minderheids)aandelen van alle gesanctioneerde (indirect) aandeelhouders worden opgeteld. Bijvoorbeeld: indien een gesanctioneerde persoon 30% (indirect) eigenaar is van het bedrijf en een andere gesanctioneerde persoon voor 25%, dan zijn zij tezamen voor meer dan 50% eigenaar en kan ervan worden uitgegaan dat het Nederlandse bedrijf eigendom is van gesanctioneerde personen zoals bedoeld in artikel 2 lid 1 van Verordening (EU) Nr. 269/2014<sup>9</sup> en de gesanctioneerde personen ook zeggenschap hebben in het bedrijf.

### **Vraag J**

**Is artikel 2 lid 1 van Verordening (EU) Nr. 269/2014<sup>10</sup> van toepassing op een Nederlands bedrijf als dat bedrijf voor minder dan 50% eigendom is van gesanctioneerde personen?**

### **Antwoord J**

Ook als gesanctioneerde partijen tezamen voor minder dan 50% eigenaar zijn van een Nederlands bedrijf, kan bevrozing als bedoeld in artikel 2 lid 1 van Verordening (EU) Nr. 269/2014 van het bedrijf aan de orde zijn indien de gesanctioneerde personen zeggenschap hebben over het Nederlandse bedrijf.<sup>11</sup> Indien gesanctioneerde partijen minder dan 50% eigenaar zijn van het bedrijf en er geen sprake is van zeggenschap, dan is bevrozing als bedoeld in artikel 2 lid 1 van Verordening (EU) Nr. 269/2014 in beginsel niet aan de orde bij het Nederlandse bedrijf. Het is aan het Nederlandse bedrijf om hierover desgevraagd bewijs en bevestiging over te leggen aan contractpartijen, relaties of autoriteiten. Los hiervan dienen de minderheidsbelangen van de gesanctioneerde aandeelhouders wel bevroren te zijn, waardoor hen bijvoorbeeld geen dividend kan worden uitgekeerd en zij ook geen stemrechten mogen uitoefenen ten aanzien van het Nederlandse bedrijf.

### **Vraag K**

---

<sup>9</sup> Een vergelijkbaar verbod is opgenomen in artikel 2 lid 1 van Verordening (EG) Nr. 765/2006

<sup>10</sup> Een vergelijkbaar verbod is opgenomen in artikel 2 lid 1 van Verordening (EG) Nr. 765/2006.

<sup>11</sup> Zie ook vraag 2.3 uit de *Commission Opinion of 19.6.2020 on Article 2 of Council Regulation (EU) No 269/2014* (C(2020) 4117 (final)).



**Als er een wijziging in eigendom en/of wijziging in zeggenschap heeft plaatsgevonden vóór het sanctioneren van de betreffende aandeelhouder, is dit een vorm van omzeiling?**

**Antwoord K**

De sancties, inclusief het verbod op omzeiling, gelden vanaf het moment van inwerkingtreding en hebben over het algemeen geen terugwerkende kracht.

**NIEUW (nadere toelichting):** Daarbij wordt opgemerkt dat de Europese Commissie in deze context expliciet wijst op het omzeilingsverbod. Als een wijziging in de eigendoms- of zeggenschapsstructuur wordt opgetuigd met het oogmerk om een gesanctioneerde partij te helpen de sancties te ontwijken, dan kan het willens en wetens ("*knowingly and intentionally*") leveren van een bijdrage aan / deelname aan een dergelijke structuur tot een schending van het omzeilingsverbod leiden.

**Vraag L**

**Als er twijfel bestaat of een wijziging in eigendom en/of wijziging in zeggenschap van een Nederlandse dochter (die zelf niet gesanctioneerd is) heeft plaatsgevonden voordat de (indirecte) aandeelhouder(s) gesanctioneerd werd(en), moet deze Nederlandse dochter dan toch bevroren zijn?**

**Antwoord L**

Als er een wijziging in eigendom of zeggenschap heeft plaatsgevonden en de betreffende Nederlandse dochterentiteit kan aantonen dat daarmee geen sprake meer is van eigendom en/of zeggenschap op het moment dat de (indirect) aandeelhouder(s) werd(en) gesanctioneerd, dan valt dit dochterbedrijf niet onder de reikwijdte van artikel 2 van Verordening (EU) Nr. 269/2014.<sup>12</sup> Het is aan de Nederlandse dochterentiteit om dit aannemelijk te maken en hierover desgevraagd bewijs en bevestiging over te leggen aan contractpartijen, relaties of autoriteiten. Er geldt geen meldingsplicht.

**Vraag M**

**Als de gesanctioneerde (indirect) aandeelhouders hun aandelen van de hand hebben gedaan of hun zeggenschap aantoonbaar hebben beëindigd nadat zij op de sanctielijst zijn geplaatst, moet een Nederlandse dochter (die zelf niet gesanctioneerd is) dan bevroren zijn/blijven?**

**Antwoord M**

Indien er na de datum van sanctionering van de betreffende (indirect) aandeelhouder een aantoonbare wijziging optreedt in de eigendom of zeggenschap van deze (indirect) aandeelhouder ten aanzien van een Nederlandse dochter, dan valt deze dochter niet meer onder de sanctieregels. Om te zorgen dat hiermee geen sprake is van omzeiling van artikel 2 van Verordening (EU) No. 269/2014<sup>13</sup> dient feitelijk en juridisch te worden gewaarborgd dat eventuele koopsommen of andere opbrengsten of voordelen als gevolg van deze wijziging niet aan deze voormalig (indirect) aandeelhouder ter beschikking worden gesteld zolang deze voormalig (indirect) aandeelhouder nog op de sanctielijst staat. Op die manier wordt voldaan aan artikel 2 van Verordening (EU) Nr. 269/2014. Het is aan de Nederlandse dochterentiteit om dit aannemelijk te maken en hierover desgevraagd bewijs en bevestiging over te leggen aan contractpartijen, relaties of autoriteiten.

---

<sup>12</sup> Een vergelijkbaar verbod is opgenomen in artikel 2 lid 1 van Verordening (EG) Nr. 765/2006.

<sup>13</sup> Een vergelijkbaar verbod is opgenomen in artikel 2 lid 1 van Verordening (EG) Nr. 765/2006.

**NIEUW (nadere toelichting):** Daarbij wordt opgemerkt dat eenieder zich aan de EU sanctieregels moet houden en geen bijdrage mag leveren aan het omzeilen van deze regels. Dat geldt ook voor deze Nederlandse dochters. Deze Nederlandse dochters mogen wel organisatorische maatregelen treffen waardoor zij op afstand komen te staan van de gesanctioneerde (indirecte) aandeelhouders, bijvoorbeeld door het inrichten van een *firewall* of *ringfencing measures* (zie vraag N) en daarvoor waar nodig ontheffingen aanvragen bij de nationale bevoegde autoriteiten. Nederlandse dochterbedrijven mogen echter op geen enkele wijze deelnemen (bijvoorbeeld door goedkeuring uit te spreken of enigerlei bestuursbesluiten te nemen) aan een transactie (bijvoorbeeld een aandelentransactie op holdingniveau) tussen niet-EU partijen die als oogmerk heeft om de bevroering te doorbreken en de sancties te omzeilen. De EU sanctieregels kennen een beperkt aantal grondslagen voor een Nederlandse dochter om een ontheffing te verkrijgen voor het ontmantelen van bestaande structuren, zoals een joint venture.

#### **Vraag N**

**Hoe ver moet bevroering van een Nederlands bedrijf (dat zelf niet gesanctioneerd is) gaan?**

#### **Antwoord N**

Bevroering kent verschillende vormen. Het doel van bevroering is kort gezegd om te zorgen dat personen of entiteiten die gesanctioneerd zijn, hun tegoeden en economische middelen tijdelijk (zolang de sancties van toepassing zijn) niet meer kunnen gebruiken en hier geen voordeel uit kunnen halen.

Indien voor een Nederlands bedrijf (dat zelf niet gesanctioneerd is) sprake is van eigendom van en/of zeggenschap door gesanctioneerde partijen als bedoeld in artikel 2 lid 1 van Verordening (EU) Nr. 269/2014<sup>14</sup> en bevroeringsmaatregelen van toepassing zijn, dan kan deze bevroering plaatsvinden op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door bevroering van stemrechten van gesanctioneerde aandeelhouders, het bevroeren van dividenden of door het treffen van organisatorische maatregelen bij het Nederlandse bedrijf (een *firewall*). Voor verdere voorbeelden verwijzen wij naar vraag OA.

Indien met dergelijke (organisatorische) maatregelen door het Nederlandse bedrijf aangetoond kan worden dat geen gelden, middelen of andere voordelen ter beschikking worden gesteld aan de gesanctioneerde (indirect) aandeelhouders, dan vormen die maatregelen een toereikende vorm van bevroering. Daarmee wordt dan voldaan aan artikel 2 van Verordening (EU) Nr. 269/2014. Verdergaande bevroeringsmaatregelen zijn dan niet nodig. Het Nederlandse bedrijf kan dan voor het overige haar normale bedrijfsvoering voortzetten. Het Nederlandse bedrijf dient desgevraagd haar relaties en de bevoegde autoriteiten informatie te verschaffen over de door haar getroffen maatregelen.

**NIEUW (nadere toelichting):** Bij twijfel of de genomen (organisatorische) maatregelen toereikend zijn, dienen marktpartijen alsnog uit te gaan van bevroering van al hun assets totdat zij nadere duidelijkheid hebben ontvangen. Voor de volledigheid: ook in de tussenliggende periode tussen sanctionering van relevante (uiteindelijk) aandeelhouders en het voltooiën van de *firewall*, dient het Nederlandse bedrijf in kwestie zich aan de sanctieregels te houden en in beginsel al haar assets als bevroren te beschouwen.

---

<sup>14</sup> Een vergelijkbaar verbod is opgenomen in artikel 2 lid 1 van Verordening (EG) Nr. 765/2006.

### Vraag O

**Wat moet ik doen als ik niet weet of een Nederlands bedrijf met wie ik zaken doe een gesanctioneerde (indirect) aandeelhouder heeft of onder controle staat van een gesanctioneerde partij?**

### Antwoord O

U dient bij dit Nederlandse bedrijf te informeren of dat het geval is. U dient bevestiging en informatie te vragen op grond waarvan u redelijkerwijs kunt beoordelen of sprake is van eigendom en zeggenschap door gesanctioneerde partijen als bedoeld in artikel 2 lid 1 van Verordening (EU) Nr. 269/2014<sup>15</sup> en bevrozingsmaatregelen van toepassing zijn. Voor zover actuele informatie over de eigendomsrelatie of zeggenschap kan worden gevonden in voor u toegankelijke publieke registers of bronnen, dan dient u die informatie ook te betrekken in uw oordeel.

### Vraag OA (NIEUW)

**Hoe moet een marktpartij beoordelen of een firewall bij een klant of wederpartij bij een transactie toereikend is?**

### Antwoord OA

Een firewall (of: '*ringfencing measures*') kan verschillende vormen aannemen. Het doel is altijd om de invloed van gesanctioneerde aandeelhouders (volledig) te beperken en geldstromen en andere voordelen richting de gesanctioneerde aandeelhouders te blokkeren.

Voorbeelden van (organisatorische) maatregelen die kunnen worden genomen in het kader van een firewall zijn het aanstellen van een speciale bewindvoerder, het bevriezen van dividenden en stemrechten van aandeelhouders, schorsen van andere rechten van aandeelhouders of van bestuurders die de aandeelhouders vertegenwoordigen, een contactverbod met aandeelhouders, *checks and balances* ten aanzien van uitgaande betalingen, controles door interne en/of externe auditors, schriftelijke validaties van de maatregelen door onafhankelijke derden (zoals advocaten of notarissen) en rapportages aan relevante toezichthouders.

Marktpartijen kunnen navraag doen bij hun klant die gesanctioneerde groepsentiteiten of gesanctioneerde aandeelhouders hebben. De klant is verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie waarin wordt verklaard door het bestuur en/of aan de hand waarvan wordt aangetoond dat de firewall is ingericht en geïmplementeerd. Dit kan bijvoorbeeld ook aan de hand van notariële aktes of door het bedrijf openbaar gemaakte en getekende verklaringen van het bestuur. De onderzoeksplicht van de marktpartij reikt zover dat het voor deze marktpartij redelijkerwijs aannemelijk moet zijn dat de firewall toereikend is en wordt nageleefd en zij te goeder trouw kan handelen ten aanzien van hun klant.

## 1.5 Betalingen

### Vraag P (NIEUW)

**Ik wil een betaling doen aan een Russisch persoon of een Russische entiteit, bijvoorbeeld een familielid of een handelspartner in Rusland. Mag ik die betaling verrichten als deze (rechts)persoon een rekening aanhoudt bij een gesanctioneerde bank?**

---

<sup>15</sup> Een vergelijkbaar verbod is opgenomen in artikel 2 lid 1 van Verordening (EG) Nr. 765/2006.

### **Antwoord P**

Nee, uw bank in Nederland mag de betaling naar een zelfstandig gesanctioneerde bank<sup>16</sup> niet doorlaten, ook niet als uzelf en de ontvanger zelf niet gesanctioneerd zijn. Indien mogelijk, dient degene aan wie u wilt overmaken een alternatieve bankrekening te regelen bij een niet-gesanctioneerde bank. Indien de bank niet zelfstandig gesanctioneerd is, maar wel gesanctioneerde aandeelhouders heeft (zoals JSC Alfa Bank), is voorzichtigheid ook geboden en wordt Nederlandse banken geadviseerd om ook deze betalingen niet door te laten. Zie ook het antwoord op vraag B.

### **Vraag Q (NIEUW)**

**Ik heb een toegestane handelstransactie gesloten met een Russische partij die betaalt/wil betalen vanaf of via een bank die gesanctioneerd<sup>17</sup> is. Kan de betaling mij bereiken?**

### **Antwoord Q**

De betaling kan wel worden gedaan, maar de bank waarbij u bankiert dient vervolgens het ontvangen bedrag te bevriezen in plaats van aan u beschikbaar te stellen.

Indien de (Wit-)Russische bank vanaf waar de betaling is gedaan niet zelfstandig is gesanctioneerd, maar wel gesanctioneerde aandeelhouders heeft, dan mag de betaling wel worden doorgelaten en mag uw bank in Nederland dit bedrag aan u beschikbaar stellen (ervan uitgaande dat u of uw bedrijf niet zelf gesanctioneerd bent en u geen gesanctioneerde aandeelhouders heeft). Immers, door de betaling worden juist niet gelden ter beschikking gesteld aan die gesanctioneerde UBOs. Zie ook het antwoord op vraag C.

## **1.6 Dienstverlening aan gesanctioneerde partijen**

### **Vraag R (NIEUW)**

**Mag ik als advocaat een gesanctioneerde (Wit-)Russische partij bijstaan?**

### **Antwoord R**

Het bijstaan van een zelfstandig gesanctioneerde (Wit-)Russische partij of een (Wit-)Russische partij met gesanctioneerde aandeelhouders<sup>18</sup> kan worden beschouwd als het ter beschikking stellen van 'economische middelen' in de zin van Verordening (EU) Nr. 269/2014 en Verordening (EG) Nr. 765/2006. Het ministerie van Buitenlandse Zaken kan duidelijkheid geven of in uw geval bijstand aan een dergelijke partij mogelijk is of dat een ontheffing moet worden aangevraagd voor het verlenen van de juridische dienst. U kunt contact opnemen met het ministerie van Buitenlandse Zaken via: [dio-sancties@minbuza.nl](mailto:dio-sancties@minbuza.nl)

Voor de betaling voor juridische dienstverlening door de zelfstandig gesanctioneerde (Wit-)Russische partij of een (Wit-)Russische partij met gesanctioneerde aandeelhouders kan een ontheffing worden aangevraagd bij het ministerie van Financiën via [sancties@minfin.nl](mailto:sancties@minfin.nl)

In alle gevallen dienen advocaten en andere betrokken partijen bij een zaak steeds ervoor te waken dat de (economische) voordelen die op enig moment resulteren uit de juridische dienstverlening de gesanctioneerde partijen in kwestie

---

<sup>16</sup> Dat wil zeggen dat deze bank als gesanctioneerde entiteit is opgenomen in kolom 1 ('Names') van Bijlage I bij Verordening (EU) 269/2014 of Verordening (EG) 765/2006.

<sup>17</sup> Dat wil zeggen dat deze bank als gesanctioneerde entiteit is opgenomen in kolom 1 ('Names') van Bijlage I bij Verordening (EU) 269/2014 of Verordening (EG) 765/2006.

<sup>18</sup> Behoudens gevallen waar een *firewall* is toegepast waardoor aantoonbaar gewaarborgd is dat gesanctioneerden geen controle meer kunnen uitoefenen en niet kunnen profiteren op enigerlei wijze van hun deelname, zie naar analogie vraag N.

niet bereiken zonder de benodigde autorisatie van de Nederlandse autoriteiten. Bijvoorbeeld, indien de uitkomst van een gerechtelijke procedure is dat een partij wordt veroordeeld tot betaling van een geldbedrag aan een gesanctioneerde wederpartij of een wederpartij met gesanctioneerde aandeelhouders, dan heeft deze partij ook een ontheffing van het ministerie van Financiën nodig voor die betaling, aangezien daarmee direct of indirect tegoeden beschikbaar worden gesteld aan een gesanctioneerde partij. Degene die een vordering heeft, dient daar zelf ook rekening mee te houden bij het executeren van het vonnis. Bij ontheffingsaanvragen dient u ten minste een kopie van de uitspraak te voegen.

#### **Vraag S (NIEUW)**

**Ik heb een vraag over dienstverlening bedoeld in de artikelen 5m en 5n van Verordening (EU) Nr. 833/2014. Tot wie moet ik mij wenden?**

#### **Antwoord S**

Vragen en ontheffingsverzoeken ten aanzien van dienstverlening bedoeld in artikel 5m en 5n van Verordening (EU) Nr. 833/2014 kunnen worden gericht aan: [dio-sancties@minbuza.nl](mailto:dio-sancties@minbuza.nl).

### **1.7 Verschillende transacties en handelingen onder Verordening (EU) Nr. 833/2014**

#### **Vraag T (NIEUW)**

**Wat moet worden verstaan onder 'transactie' in de zin van artikel 5aa van Verordening (EU) Nr. 833/2014?**

#### **Antwoord T**

Verordening (EU) Nr. 833/2014 bevat zelf (nog) geen definitie van 'transactie'. De Europese Commissie heeft aangegeven dat dit begrip ruim moet worden uitgelegd. Daaronder vallen bijvoorbeeld ook het verlenen van juridische advies, belastingadvies, boekhoudkundige diensten of andere administratieve diensten. Zie ook de *Frequently Asked Questions* van de Europese Commissie over *State-owned enterprises*, via de link in de Introductie hierboven.

Bij gebrek aan definitie in Verordening (EU) Nr. 833/2014 raden wij aan om ook te kijken naar de definitie van 'transactie' in Verordening (EU) 269/2014, die luidt:

*"„contract of transactie“ : elke verrichting, ongeacht de vorm en het recht dat erop van toepassing is, die een of meer contracten of soortgelijke verplichtingen tussen al dan niet dezelfde partijen omvat; in dit verband worden onder „contract“ tevens begrepen alle - ook de uit juridisch oogpunt op zichzelf staande - met name financiële garanties of contragaranties en kredieten, alsmede alle uit een dergelijke transactie voortkomende of daarmee verband houdende bepalingen;"*

#### **Vraag U (NIEUW)**

**Mag na 10 juli 2022 nog betaling ontvangen worden voor goederen bedoeld in artikel 3k van Verordening (EU) Nr. 833/2014 die voor 10 juli 2022 zijn geleverd?**

#### **Antwoord U**

Artikel 3k van Verordening (EU) Nr. 833/2014 bevat onder meer een verbod om de goederen opgesomd in Bijlage XXXIII bij die verordening te verkopen, leveren of over te dragen aan Russische partijen voor gebruik in Rusland. Dit verbod (en ook het verbod uit lid 2) geldt op basis van lid 3 van dat artikel niet voor goederen die zijn geleverd voor 10 juli 2022 op basis van overeenkomsten gesloten voor 9 april 2022 (of aanvullende contracten daarop die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het eerste contract). Indien het goed is geleverd aan de

Russische partij voor 10 juli 2022, dan mag de betaling in ruil voor die levering op basis van de overeenkomst daterend van voor 9 april 2022 ook na 10 juli 2022 nog wel ontvangen worden door de leverancier. De betrokken Nederlandse bank mag de betaling verwerken. Daarbij geldt wel dat het moet gaan om een normale betaling en niet om bijvoorbeeld een verkapte lening, koop op afbetaling of huurkoop en dat geen andere verboden uit de genoemde verordening worden overtreden. Uit de definitie van het "*financiering of financiële bijstand*" zoals opgenomen in artikel 1 sub o van Verordening (EU) Nr. 833/2014 blijkt dat de betaling en de voorwaarden voor betaling van de overeengekomen prijs voor een goed of een dienst in overeenstemming met de normale handelspraktijk, geen financiering of financiële bijstand behelst. Door mee te werken aan een gewone betalingstransactie na 10 juli 2022 is in beginsel geen sprake van financiering of financiële bijstand door de bank in de zin van de verordening.